

“Гендерні виклики для економічної відбудови України”

Катерина Дашевська

Співзасновниця асоціації “Українки Швейцарії”,
додаткова представниця СФУЖО при ООН у Женеві,
членкиня Освітньої референтури та Комісії СФУЖО з протидії ГЗН,
наукова співробітниця факультету бізнесу та економіки Університету
Лозанни (Швейцарія)

Застереження

Усі висловлені думки, з аналітичними висновками та елементами політичної адвокації, є виключно особистою позицією спікерки і не обов'язково відображають офіційну позицію СФУЖО, асоціації «Українки Швейцарії» та Університету Лозанни.

Ukrainian doctors in Ireland: 'It seems I can work here only as a cleaner or in a bar'

Джерело: [irishtimes.com](https://www.irishtimes.com)

The New York Times

In Ukraine, They're Doctors; in Britain, They're Unemployed

Often jobless or languishing in low-skilled posts, doctors who fled Russia's invasion are forced to confront a difficult dilemma: see their skills go unused, or return to a country at war.

Джерело: [nytimes.com](https://www.nytimes.com)

RadioFreeEurope
RadioLiberty

December 03, 2022 12:48
CET
By Danyana Veleva and
Vidka Atanasova

Nurses Working As Cleaners, Doctors Working As Waiters: Why Bulgaria Is Failing Ukrainian Refugees

Share
f X ...
Print

Due to a shortage of jobs in Bulgaria's health-care sector, Svitlana Denichenko could not find a job in her profession.

Джерело: [RadioFreeEurope](https://www.radiofreeeurope.org), [RadioLiberty](https://www.radioliberty.org)

5,7 млн. вимушених переселенців¹,
3,7 млн. ВПО² станом на 02.09.2025.
1,2 млн. – у РФ з різним правовим
статусом станом на 2023/06

Джерело ¹: [UNHCR.org](https://www.unhcr.org)

Джерело ²: [UKRAINE INTERNAL
DISPLACEMENT REPORT – 20й раунд,
квітень 2025 р.](#)

Refugees from Ukraine recorded in Europe ^[1]

5,137,910

Last updated 02 September 2025 - Source: UNHCR collation of statistics made available by the authorities

Refugees from Ukraine recorded beyond Europe ^[1]

560,560

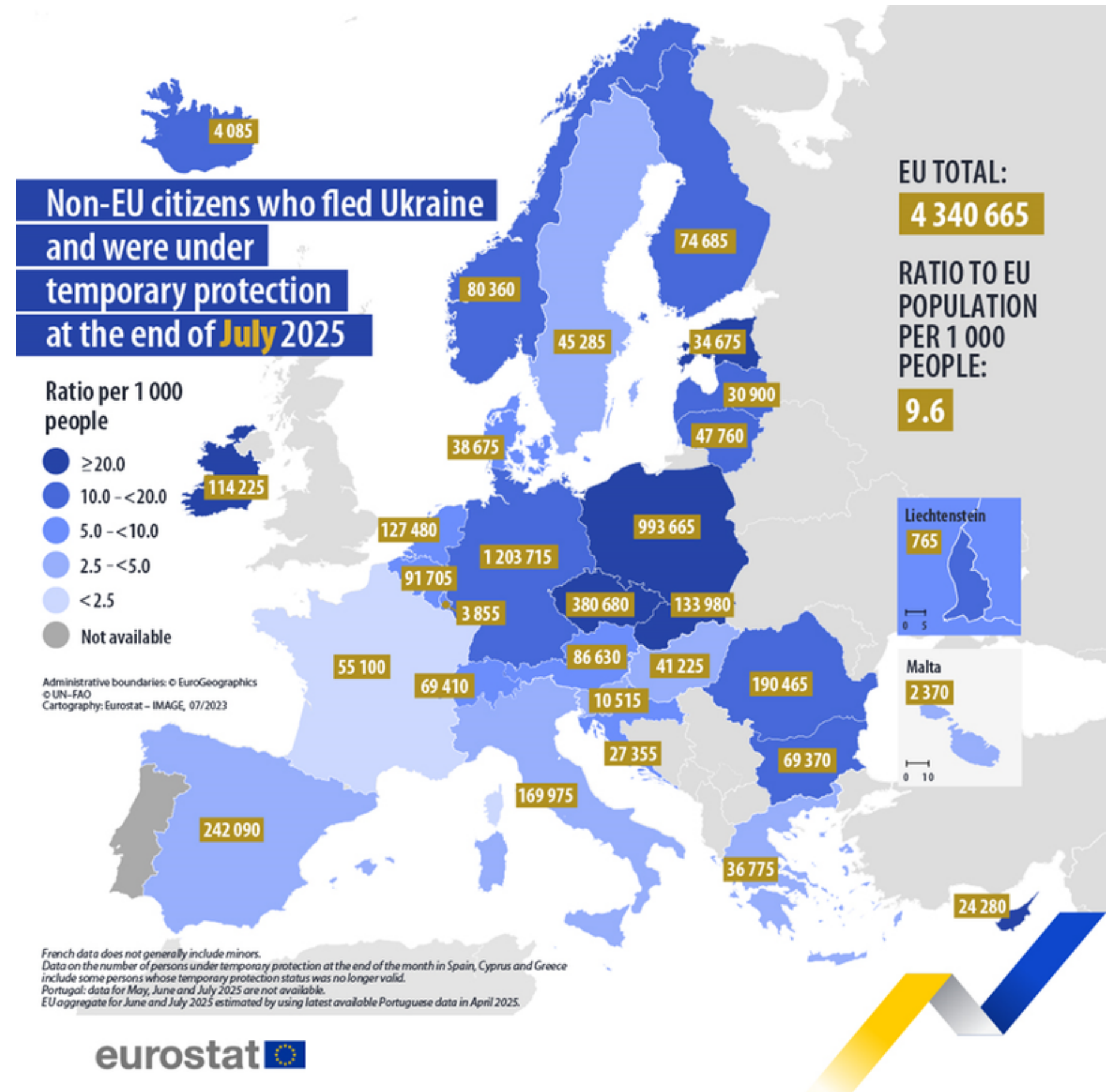
Last updated 02 September - Source: UNHCR collation of statistics made available by the authorities

Refugees from Ukraine recorded globally ^[1]

5,698,470

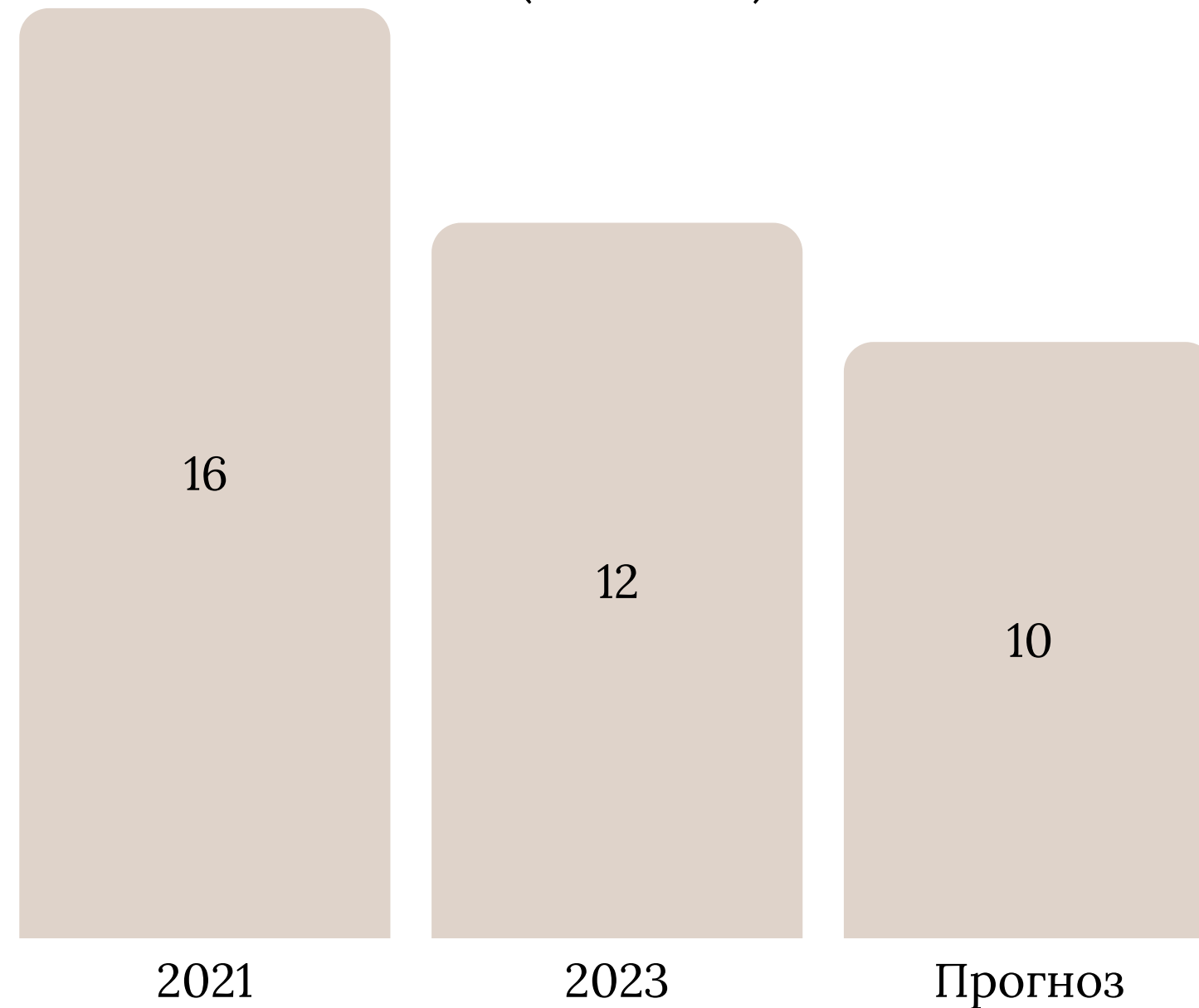
Last updated 02 September 2025 - Source: UNHCR collation of statistics made available by the authorities

* As of mid-June 2023, an estimated 1.2 million Ukrainians were recorded in the Russian Federation under different legal forms of stay (other than refugee or temporary asylum status) and reported by UNHCR as persons in a refugee-like situation. However, this figure has not been updated since June 2023, and therefore can no longer be included in UNHCR's official statistics for 2024.

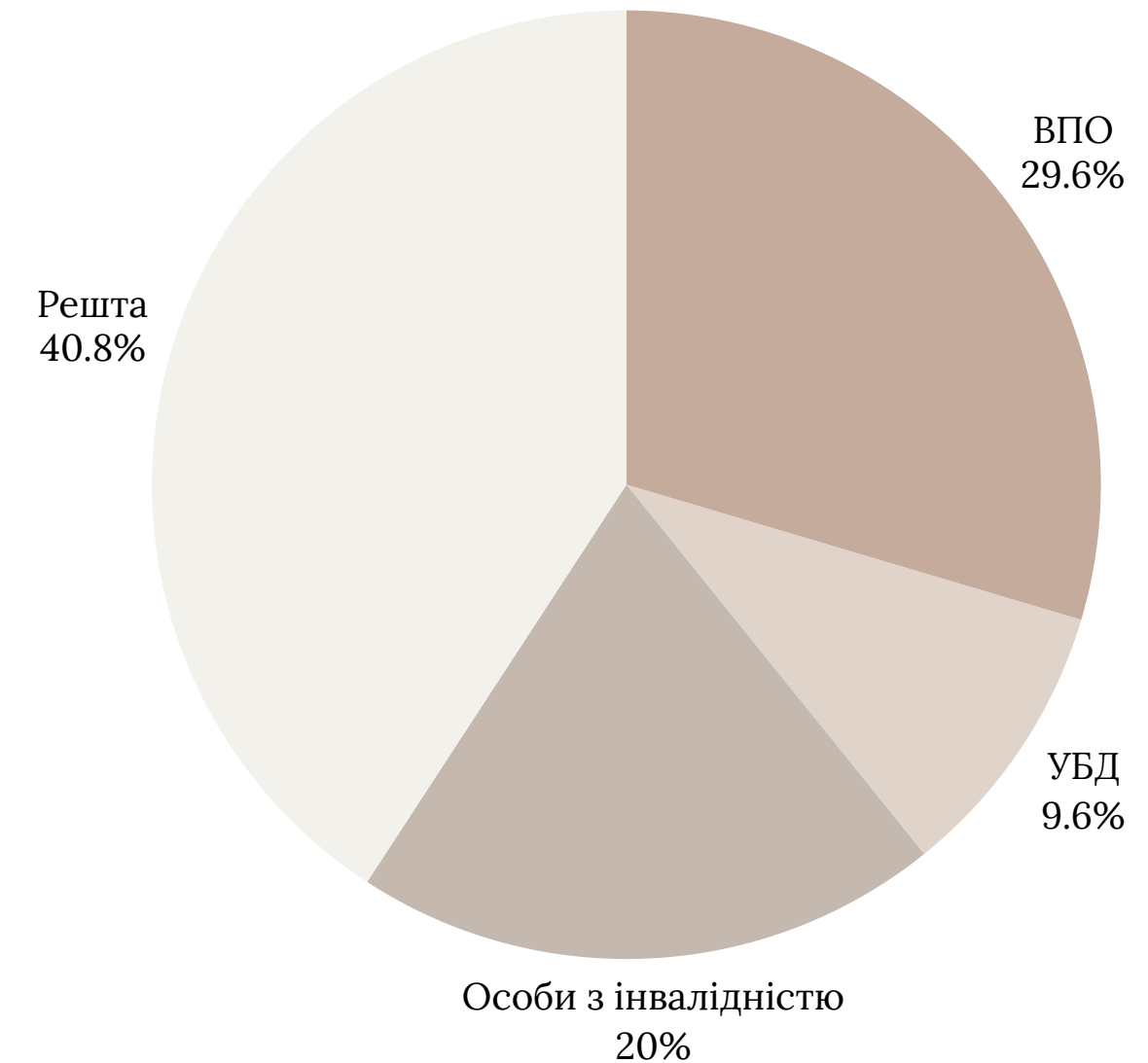

Ціна війни: **скорочення** населення працездатного віку **на 6 млн.**

Чисельність працездатного населення
(млн.осіб)

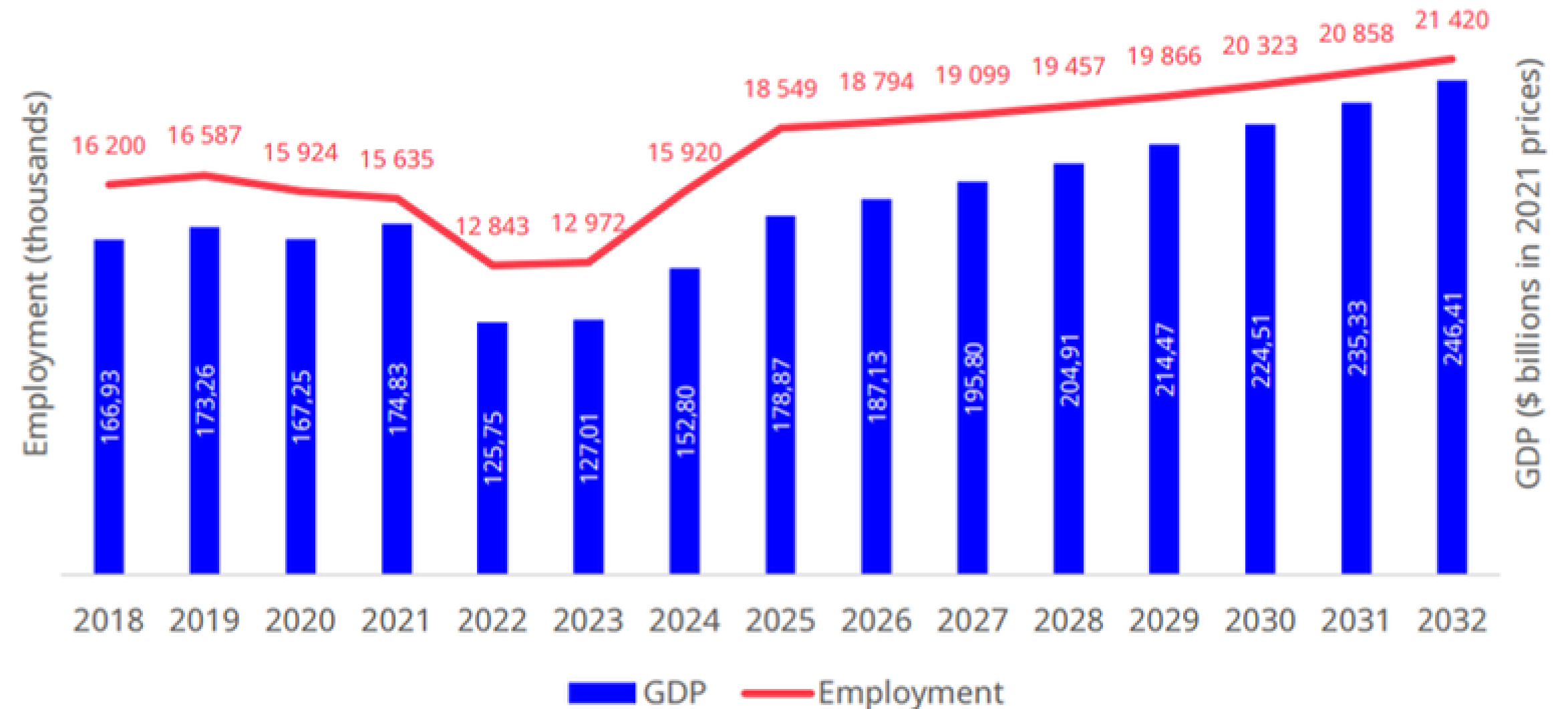
Діаграма скомпонована на основі даних Центру прикладних досліджень cpd.com.ua та KSE

Ветерани, ВПО, люди з інвалідністю складають **59,2%** від загальної кількості працездатного населення!

Чому важливо почати діяти вже зараз?

За оцінками МОП та
МОН, до 2032 року
Україні знадобиться
залучити 8,6 млн. осіб
працездатного віку
(порівняно з 2022 р.).

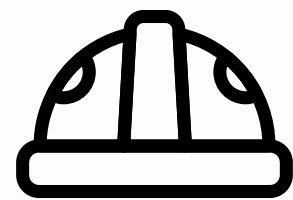
Джерело: МОП, МОН, 2023

+8,6 млн. нових робочих місць: кого потребуватиме Україна?

4,73 млн.

Вищий рівень
освіти

2,27 млн.

Середній рівень
освіти

1,58 млн.

Базовий рівень
освіти

За оцінками, близько **2,27 мільйона** додаткових працівників потребуватимуть професійно-технічного навчання.

Низька кваліфікація
17%

Висока кваліфікація
35.4%

Середня кваліфікація
47.6%

Джерело: МОП, МОМ, 2023

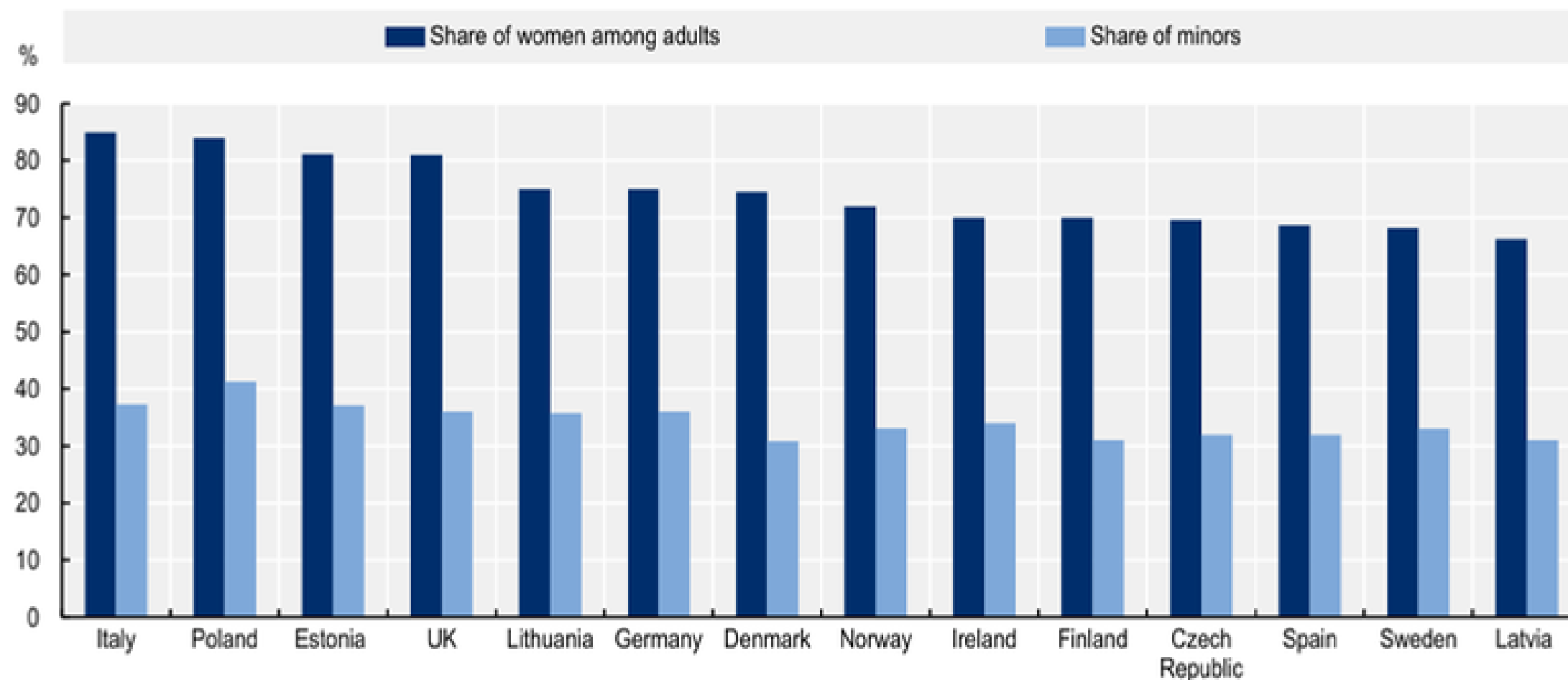

70-84% дорослих
біженців - це жінки,
30-41% - діти

Джерело: OECD, 2023

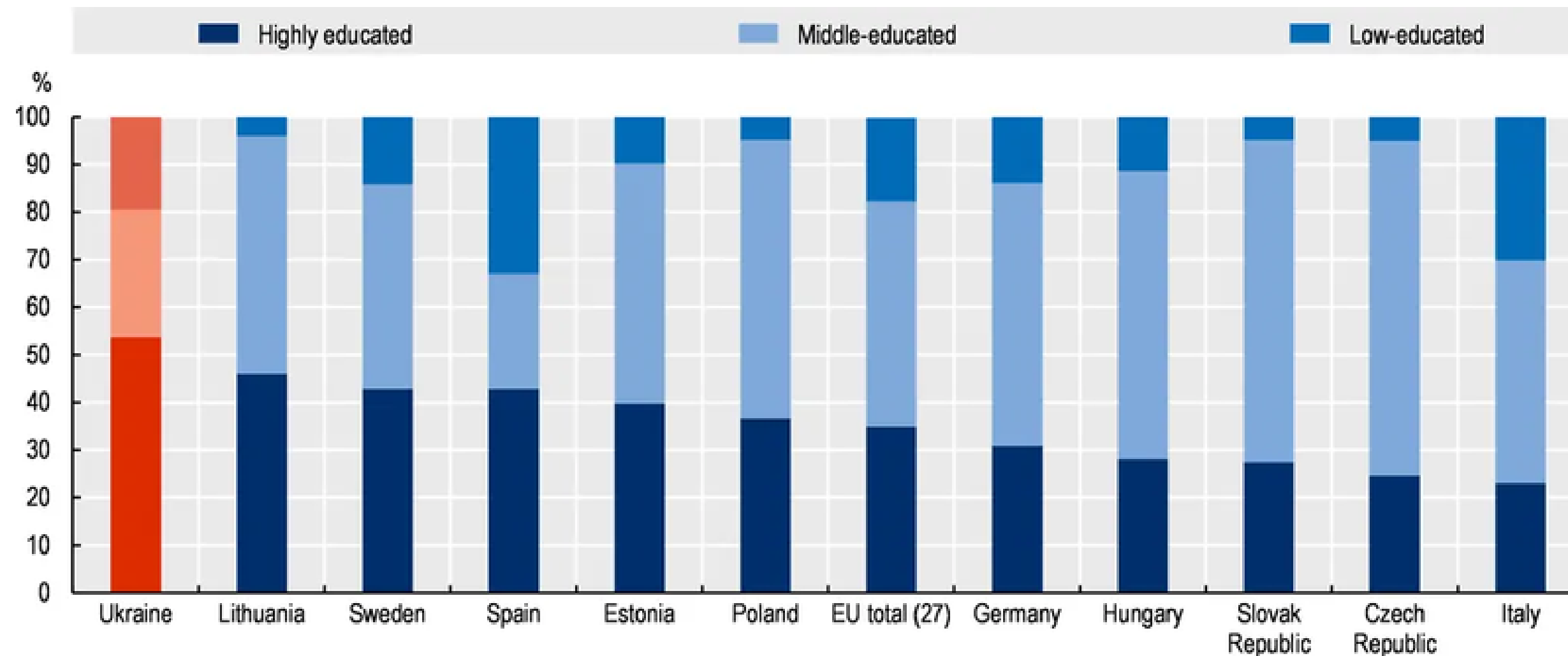
71% українських
жінок-біженок
мають вищу освіту
(ступінь магістра)
або ще вище

Джерела: EUAA, IOM, OECD, 2022

Безпрецедентний феномен — це одна з **найбільш освічених груп** біженців у світі

Рівень освіти населення працездатного віку у вибраних країнах
(вік 15–64 роки)

Джерело: Ukraine LFS 2020, Eurostat 2020

Більшість біженців мають попередній досвід роботи — **76–77%**, здебільшого у високо-кваліфікованих професіях (OECD, 2023)

Перешкоди на шляху до інтеграції на ринку праці

На основі звіту по Берліну, Берну та Варшаві, **п'ять найбільш поширених бар'єрів** виглядають так:

- 1. Брак знання місцевої мови (67–86%)
- 2. Висока вартість і складність визнання дипломів (до 38%)
- 3. Робота не за кваліфікацією (до 37%)
- 4. Нестача документів для підтвердження кваліфікації (до 33%)
- 5. Брак доглядових послуг для дітей (8–10%)

Джерело: MMC Research Report, серпень 2024 р.

	Berlin (n=400)	Bern (n=593)	Warsaw (n=603)
Lack of skills in the local language	86%	80%	67%
The jobs available do not match our skills or qualifications	37%	13%	32%
Lack of documents to validate qualifications	33%	9%	24%
Lack of job opportunities generally	33%	9%	17%
Cost of recognition of qualifications	38%	10%	6%
Don't know	5%	13%	20%
Lack of childcare support	8%	8%	10%
Lack of official documentation (ID, visa, social security affiliation, etc.)	6%	1%	14%
Lack of support for setting up a business	13%	4%	6%
Discrimination	6%	6%	6%
Distance between home and workplace	15%	2%	4%
Cost of transportation to work	14%	2%	3%
Other	8%	4%	3%
Fear of exploitation (unfair treatment, physical, sexual threats, lack of contract, being lied to about the job...)	7%	1%	5%
Refused	2%	1%	3%
Lack of support to take care of relatives	3%	0%	1%

*“Бути собою у світі,
який постійно
намагається зробити
з тебе щось інше, є
найбільшим
досягненням.”*

Ральф Уолдо Емерсон

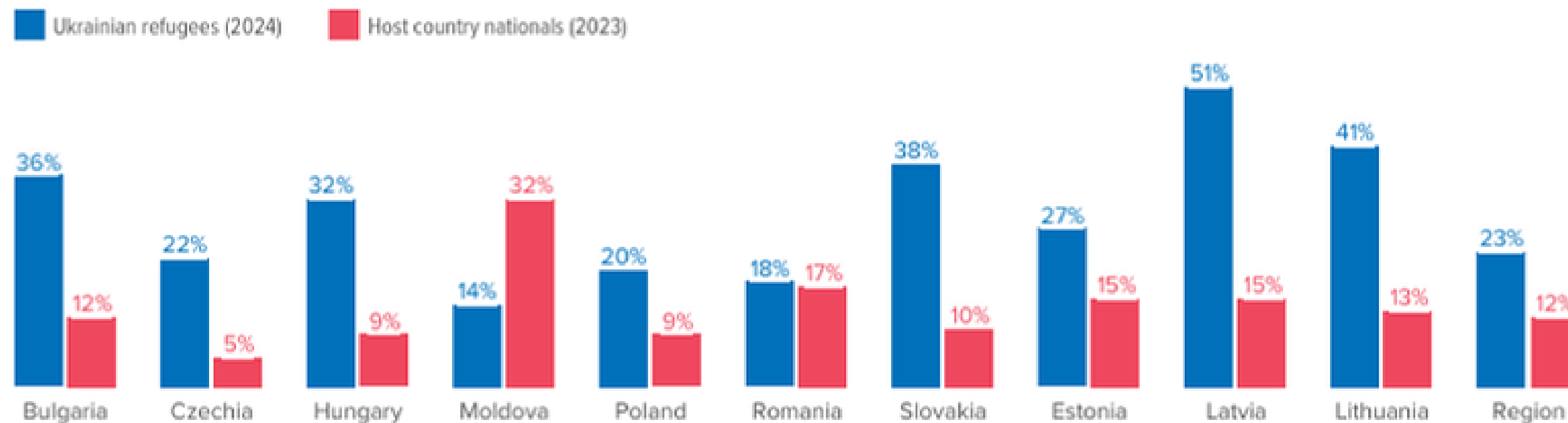
Як швидко знецінюється людський капітал?

- **1 рік без практики = мінус 6% навичок (Lentini & Gimenez, 2019).**
- **У високотехнологічних сферах втрати відчутні вже через 6–12 місяців.**

Економічна вразливість українських біженців ПОСИЛЮЄТЬСЯ

Рівень бідності: біженці vs. місцеве населення (за країнами)

Близько 40% українських біженців усе ще живуть **за межею бідності** через надмірно високі витрати на житло. Аналіз також виявляє значне недовикористання працездатного населення та невідповідність кваліфікацій: **близько 60% працевлаштованих** біженців працюють **у сферах, далеких від їхнього фаху**, а рівень зарплат майже не враховує наявність вищої освіти. У середньому українські біженці **заробляють на 30% менше за місцеве населення**.

Джерело: Звіт МОП, МОМ, ООН Жінки, УВКБ ООН, 17.03.2025

Що зробив ЄС для працевлаштування українців?

Джерело: [/eures.europa.eu](https://eures.europa.eu)

- EU Talent Pool (через EURES): понад 3 млн вакансій.
- Pact for Skills: мовні та цифрові курси для швидкої інтеграції.
- EU Skills Profile Tool: додано українську мову для профілювання навичок (це інструмент, який допомагає швидко фіксувати навички біженців, мігрантів та громадян третіх країн у ЄС).
- Визнання дипломів: рекомендації та порівняння з Європейською системою кваліфікацій (EQF).
- Resource Hub: допомога у визнанні та підтвердженні кваліфікацій.
- Підтримка служб зайнятості (PES): активні політики зайнятості в державах-членах.
- Фінансування через фонди ЄС: стажування, мовні курси, консультування, профосвіта й перекваліфікація.

Дорожна карта для СФУЖО

1. Політична адвокація через МЗС України, щоб:

- переходити до реальних двосторонніх угод з ЄС та країнами EFTA (Ісландія, Ліхтенштейн, Норвегія та Швейцарія)
- закликати уряди підтримувати страхування воєнних ризиків (через KfW, EIB, EBRD) і фінансувати МСП, щоб створювати нові робочі місця в Україні, у тому числі для тих, хто повертається
- акцентувати, що програми повернення мають враховувати гендерний вимір: доступ до доглядових послуг, захист від дискримінації, підтримка жіночого підприємництва
- лобіювати, щоб уряди приймаючих країн створили програми релокації з роботою (job-linked return schemes), особливо для тих, хто вже вивчив мову і може працювати у спільних підприємствах в Україні. Європейські компанії, як наприклад, німецькі Bayer, Leoni Wiring Systems, швейцарські Hitachi Energy, Rehau, Roche та ін., уже показали готовність інвестувати у західні області України навіть під час війни.

2. Політична адвокація через МОН України, щоб:

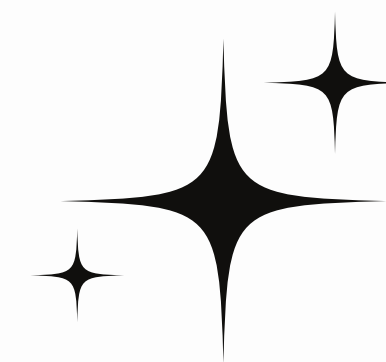
- кваліфікації, здобуті за кордоном, визнавалися після повернення в Україну

3. Політична адвокація через європейські інституції

- Від імені мережі СФУЖО звернутися до регіональних центрів ENIC-NARIC з клопотанням спростити доступ до визнання дипломів
- Підтримати адвокацію альтернативних механізмів оцінки професійно-технічних компетенцій

4. Робота з медіа та громадською думкою

- Робити інформаційні кампанії про потенціал українського людського капіталу для критичних секторів економіки приймаючих країн, які будуть також важливими для відбудови України.

Дякую за увагу!

☎ +41798949331

✉ kateryna.dashevsk@gmail.com

🏠 Лозанна, Швейцарія

🌐 [@kateryna-dashevsk](#)